

JÄÄKÄRIN MUOTOKUVA

Yksi legendaarisista jääkäreistä oli pohjalainen Antti Isotalo, eli Isontalon Antti. Hänestä laulettiin jo vapaussodan aikaisessa laulussa

"Tuli Isontalon Antti, Härmästä päin
kera joukkojen rynnistäväin".

Antti oli seitsemän sodan veteraani ja joidenkin mielestä hän oli ns. valkoisen Suomen henkilöitymä. Hän toimi ensin jääkärivärinä ja lähti sitten itse Saksaan hakemaan sotilaskoulutusta. Muiden jääkärien joukossa hän taisteli ensin Saksan itärintamalla ja sitten, Suomeen palattuun, vapaussodassa. Hän osallistui heimosotiin kolmasti ja vielä talvi- ja jatkosotiin.

Tätä 1900-luvun Isontalon Anttia ei luonnollisesti pidä sekoittaa hänen samannimiseen ja vieläkin tunnetumpaan isoisäänsä, puukkojunkkarikauden Isoo-Anttiin, joka laulussa. Rannanjärven kanssa suunnitteli tappavansa Kauhavan vallesmannin.

Dosentti Jussi Niinistö on nyt kirjoittanut ensimmäisen kokoelämänkerran jääkäristä ja suomalaisesta vapaustaistelijasta Antti Isotalosta. Niinistön sujuvaa tekstiä on ilo lukea, kuten hänen aikaisemmissakin kirjoissa. Kirjasta syntyy monipuolinen kuva pohjalaisesta, lujatahtoisesta miehestä isänmaan asialla.

Vaikka kirjassa ei ole lähdeviittauksia, tekijä tarjoaa laajassa lähdekatsauksessaan tavalliselle lukijalle riittävästi tietoa käyttämistään moninaisista arkisto-, kirjallisuus- ja haastattelulähteistä. Kirjassa on noin 140 kuvaa, joista suuri osa on peräisin Isontalon perheen kokoelmista.

VAPAUSSOTA TIIVISSÄ PAKETISSA

Vapaussota-aiheisia kirjoja on viime vuosina ilmestynyt erittäin paljon, mutta niiden joukossa ei ole ollut yhtään kokonaisuutena. Tässä suhteessa on pitkälti jouduttu olemaan vuosikymmeniä sitten ilmestyneiden teosten varassa. KTM Jukka I. Mattilan ja dosentti Jarkko Kempin uusi kirja poistaa tämän puutteen.

Kirjan sisältö jakautuu melko tasaisesti tekstiin ja kuviin. Vaikka kirjan sivumäärä on vain vajaa pari sataa, siihen on saatu tiivis, mutta kattava esitys vapaussodan kulusta. Näkökulma on hyvin pitkälle sotilaallinen, mutta tapahtumien poliittinen ja ideologinen tausta ilmenee kuitenkin - harvinaisen tasapainoisestikin - kirjan esipuheessa ja johdantoluvuissa. Kirjaa kannattaa hankkia jo mielenkiintoisen, useista eri kokoelmista kootun kuvituksen takia.

Jussi Niinistö, Isontalon Antti. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 2008. 260 sivua, noin 140 kuvaa.

Jukka I. Mattila & Jarkko Kemppi, Suomen vapaussota 1918. Nimox, Helsinki 2007. 191 sivua, runsaasti kuvitettu.

Teksti: Markus Anaja